

Bijzondere kenmerken

Nadere uitwerking

NVAO | Afdeling Nederland
Juli 2017

Deze nadere uitwerking bevat de aanvullende eisen behorend bij een specifieke NVAO beoordelingsprocedure die staat vermeld in het NVAO beoordelingskader. Het document beschrijft tevens de aan de procedure verbonden werkwijze.

Nadere uitwerking Bijzondere kenmerken

<i>Naam procedures</i>	Bijzonder kenmerk
<i>Van toepassing op</i>	Bestaande opleidingen, nieuwe opleidingen
<i>Behorend bij</i>	Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs Nederland (Stcrt. 2016, nr. 69458)
<i>Versie</i>	Juli 2017, v1.0
<i>Vervaldatum</i>	n.v.t.
<i>Historie</i>	Uitwerking ter opvolging van hoofdstuk 7 uit de Beoordelingskaders accreditatiestelsel hoger onderwijs Nederland (Stcrt. 2014, nr. 36791)
<i>Kosten beoordeling</i>	nvao.net/nederland/tarieven
<i>Verdere informatie</i>	nvao.net/nederland/bk

Inleiding

De beoordeling van bijzondere kenmerken op opleidingsniveau is opgenomen in het accreditatiestelsel omdat deze kunnen bijdragen aan de nationale en internationale profilering van opleidingen in het hoger onderwijs. Bijzondere kenmerken bieden opleidingen de mogelijkheid zich te profileren op aspecten die niet direct gerelateerd zijn aan het niveau van de opleiding, maar bijvoorbeeld te maken hebben met de oriëntatie, specifieke doelstellingen of met het residentiële karakter. De NVAO stelt vast of de toekenning van het bijzonder kenmerk binnen haar competenties valt.

Uitgangspunten

Deze nadere uitwerking is bedoeld voor bijzondere kenmerken die door opleidingen zelf geformuleerd zijn. Voor een aantal bijzondere kenmerken zijn aparte nadere uitwerkingen van toepassing.¹

De uitgangspunten bij de beoordeling van een bijzonder kenmerk zijn:

1. Het betreft niet een kenmerk dat ook wordt beoordeeld op grond van een reguliere beoordeling in het kader van een accreditatie of toets nieuwe opleiding.
2. Het visitatiepanel toetst een bijzonder kenmerk aan de hand van het daarvoor relevante kader in combinatie met onderstaande criteria. Het panel beoordeelt hierbij of een opleiding met een bijzonder kenmerk waarmaakt wat ze belooft.
3. De opleiding doet een voorstel voor de standaarden waaraan aandacht zal worden besteed bij de beoordeling van criterium 2 (Concretisering).
4. De noodzakelijke vergelijking met andere relevante opleidingen wordt uitgevoerd door de opleiding zelf.
5. De samenstelling van het panel is adequaat met het oog op de beoordeling van het bijzonder kenmerk.
6. Uitgangspunt is dat de beoordeling van een bijzonder kenmerk door de opleiding op ieder moment kan worden aangevraagd. De geldigheidstermijn is echter gekoppeld aan de accreditatietermijn.
7. Een bijzonder kenmerk moet voldoen aan de criteria zoals beschreven in hoofdstuk 1.

---

¹ Bijzondere kenmerken 'Kleinschalig en intensief onderwijs', 'Ondernemen', 'Internationalisering'.

Inhoud

Inleiding		3
1	Criteria	5
1.1	Omschrijving criteria	5
1.2	Oordelen en beslisregels	5
2	Procedure	6
2.1	Aanvraag en panelsamenstelling	6
2.2	Locatiebezoek	7
2.3	Rapportage	7
2.4	Besluitvorming NVAO	7
2.5	Geldigheidsduur	7

1 Criteria

1.1 Omschrijving criteria

De criteria zijn ruim geformuleerd om de instellingen maximaal de ruimte te geven om zich te profileren aan de hand van door hen zelf gekozen onderwerpen.

Onderscheidend karakter

Criterion 1: Het te beoordelen kenmerk is onderscheidend voor de opleiding in relatie tot relevante opleidingen in het Nederlandse hoger onderwijs.

Toelichting: De opleiding toont aan dat het te beoordelen kenmerk een onderscheidend, maar niet noodzakelijk uniek, karakter heeft ten opzichte van relevante en vergelijkbare opleidingen in het Nederlandse hoger onderwijs.

Concretisering

Criterion 2: De gevolgen van het te beoordelen kenmerk voor de kwaliteit van het onderwijs zijn geoperationaliseerd aan de hand van de relevante standaarden van het Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs Nederland.

Toelichting: In de beoordeling moet de operationalisering van het bijzonder kenmerk aangetoond worden voor de relevante standaard(en). Indien een bijzonder kenmerk inhoudelijk samenhangt met meerdere standaarden van het kader, dan moet voor al die standaarden een concrete en afgeronde beoordeling van het kenmerk opgenomen zijn.

Relevantie

Criterion 3: Het te beoordelen kenmerk is van wezenlijk belang voor de aard van de opleiding.

Toelichting: Het te beoordelen kenmerk is voldoende herkenbaar binnen de opleiding en levert een relevante bijdrage aan de vergroting en verscherping van de keuzemogelijkheden voor studenten en de arbeidsmarkt.

1.2 Oordelen en beslisregels

Criteria

Het panel geeft voor elk criterium het oordeel voldoet of voldoet niet (gewogen en gemotiveerd).

Eindoordeel

Het bijzonder kenmerk wordt wel of niet toegekend (gewogen en gemotiveerd).

Beslisregels

Een bijzonder kenmerk kan alleen worden toegekend indien de opleiding voldoet aan alle criteria.

2 Procedure

Grondslag voor de beschrijving van het beoordelingsproces is het *Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs Nederland 2016*. Aanvullende zaken staan in deze nadere uitwerking beschreven.

2.1 Aanvraag en panelsamenstelling

Voor de beoordeling van een bijzonder kenmerk is de context van de opleiding van groot belang. Deze context is bij uitstek bekend bij de deskundigen die de opleiding beoordelen. De NVAO adviseert daarom om de aanvraag voor een bijzonder kenmerk indien mogelijk in te dienen in de context van een toets nieuwe opleiding (TNO) of accreditatie van een bestaande opleiding.

De instelling kan voorafgaand aan het indienen van een aanvraag de NVAO verzoeken een uitspraak te doen of het bijzonder kenmerk binnen de competenties van de NVAO valt.

De wijze van indienen en de kosten staan beschreven op de website van de NVAO (www.nvao.net).

Toets nieuwe opleiding (TNO)

Indien de beoordeling van een bijzonder kenmerk plaatsvindt in de context van een TNO beschrijft de instelling in de aanvraag wat het bijzonder kenmerk inhoudt en welke standaarden zij relevant acht voor de beoordeling van Criterium 2 (Concretisering). De NVAO stelt vast of de toekenning van het bijzonder kenmerk binnen haar competenties valt en spreekt zich uit over de beoordelingswijze van Criterium 2.

Het TNO-informatiedossier bevat een nadere onderbouwing aan de hand van bovengenoemde criteria. De bijlagen van het informatiedossier bevatten in ieder geval een vergelijking voor dit bijzonder kenmerk met andere relevante opleidingen, uitgevoerd door de instelling zelf.

De instelling kan suggesties doen voor panelleden met specifieke deskundigheid.

Accreditatie (bestaande opleiding)

Indien de beoordeling van een bijzonder kenmerk plaatsvindt in de context van de beoordeling van een bestaande opleiding stelt de instelling de NVAO hiervan per brief op de hoogte, ruim voordat in de visitatiegroep de inrichting van de beoordeling is vastgesteld. De instelling beschrijft daarbij wat het bijzonder kenmerk inhoudt en welke standaarden zij relevant acht voor de beoordeling van Criterium 2 (Concretisering). De NVAO stelt op grond van deze brief vast of de toekenning van het bijzonder kenmerk binnen haar competenties valt en spreekt zich uit over de beoordelingswijze van Criterium 2.

De zelfevaluatie bevat voor de beoordeling van de criteria relevante informatie en een vergelijking voor het bijzonder kenmerk met andere relevante opleidingen, uitgevoerd door de opleiding zelf.

De opleiding onderbouwt de deskundigheid van het panel met betrekking tot het bijzonder kenmerk bij de aanvraag tot goedkeuring panelsamenstelling.

Tussentijdse aanvraag

Indien een bijzonder kenmerk tussentijds wordt aangevraagd bepaalt de NVAO in overleg met de instelling hoe de beoordeling wordt uitgevoerd.

De zelfevaluatie die de opleiding aan het panel aanlevert, bevat een nadere onderbouwing aan de hand van bovengenoemde criteria. De opleiding voegt als bijlage een vergelijking met andere relevante opleidingen toe, betreffende het bijzonder kenmerk, uitgevoerd door de opleiding zelf.

2.2 Locatiebezoek

Een locatiebezoek maakt altijd onderdeel uit van de beoordeling van een bijzonder kenmerk.

2.3 Rapportage

Bij toekenning en de eerste verlenging van een bijzonder kenmerk leidt de beoordeling tot een rapport waarin het panel voor de drie geldende criteria een oordeel geeft. Het rapport beschrijft de bevindingen en overwegingen van het panel ter onderbouwing van de oordelen en bevat een gemotiveerd eindoordeel. In het geval van combinatie met een TNO of accreditatie van een bestaande opleiding wordt het oordeel over de criteria vermeld in de context van de beoordeling van de reguliere standaarden.

Na de eerste verlenging van het bijzonder kenmerk wordt slechts het eindoordeel van het panel in het adviesrapport van de accreditatie vermeld, tenzij de opleiding voor één van de criteria voor het bijzonder kenmerk een onvoldoende scoort. In dat geval worden in het rapport voor de drie geldende criteria de bevindingen en overwegingen van het panel opgenomen en geeft het panel voor elk van de criteria een oordeel, alsmede een gemotiveerd eindoordeel.

Tussentijdse aanvraag

Het rapport van een op zichzelf staande beoordeling is altijd een separaat document waarin voor de drie geldende criteria de bevindingen en overwegingen van het panel zijn opgenomen en waarin het panel voor de drie geldende criteria een oordeel geeft, alsmede een gemotiveerd eindoordeel.

2.4 Besluitvorming NVAO

Bij toekenning en de eerste verlenging van een bijzonder kenmerk komt de NVAO gemotiveerd tot een eigenstandig oordeel op basis van het adviesrapport van het panel en een eventuele toelichting. In geval de aanvraag voor het bijzonder kenmerk is gedaan in de context van een TNO of accreditatie van een bestaande opleiding betreft de NVAO de samenhang tussen de twee beoordelingen in haar besluitvorming.

Na de eerste verlenging neemt de NVAO onverkort het eindoordeel van het panel over, tenzij het panel één van de voor het bijzonder kenmerk geldende criteria als onvoldoende beoordeelt. In dat geval komt de NVAO op basis van het adviesrapport van het panel en eventuele toelichting gemotiveerd tot een eigenstandig oordeel.

Krachtens de Algemene wet bestuursrecht is tegen besluiten van de NVAO bezwaar en beroep mogelijk. Zie hiervoor de Regeling bezwaarschriftenprocedure Awb NVAO op de website van de NVAO (www.nvao.net).

2.5 Geldigheidsduur

De geldigheidsduur van het bijzonder kenmerk is gekoppeld aan de accreditatietermijn van de betreffende opleiding.

NVAO

Het zorgvuldig tot stand gekomen onafhankelijke oordeel van de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO) versterkt hogeronderwijsinstellingen in hun kwaliteitscultuur. Op basis van NVAO's oordelen worden opleidingen in het hoger onderwijs erkend en krijgen studenten een waardig diploma. De NVAO is binationaal en werkt internationaal.

NVAO. Vertrouwen in kwaliteit.

Colofon

Bijzondere kenmerken

Nadere uitwerking

Juli 2017

Samenstelling: NVAO Afdeling Nederland

NVAO

Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie

Parkstraat 28/2514 JK Den Haag

Postbus 85498/2508 CD Den Haag

Nederland

T 31 70 312 23 00

E info@nvaio.net

www.nvaio.net